

A close-up photograph of a cat's face, focusing on its striking blue eye. The cat's fur is dark brown and black. The background is a soft, pinkish-red gradient with intricate, golden-yellow paisley and floral patterns. The text is overlaid on the image in various colors and fonts.

DAVID MICHIE

VOJENÉ POKRAČOVANIE
PÔVABNÉHO PRÍBEHU
MAČKY JEHO SVÄTOSTI
DALAJLÁMU

DALAJLÁMOVA
MAČKA
A UMENIE PRIASŤ

DAVID MICHIE

DALAJLÁMOVA
MAČKA

A UMENIE PRIASŤ

Naladte si inšpiratívne, duchovne orientované internetové rádio
www.hayhouseradio.com

Dalajlámova mačka a umenie priasť

David Michie

Z anglického originálu *The Dalai Lama's Cat and the Art of Purring*

preložila Andrea Sporková

Zodpovedná redaktorka Ivana Bánová

Grafická úprava a sazba Art D, www.art-d.com

Výroba tištěné knihy CPI Moravia Books s. r. o.

Elektronické formáty pripravil KOSMAS, www.kosmas.cz

Vydalo nakladateľstvo Synergie Publishing SE

www.synergiepublishing.com

Vydanie prvé

Copyright © 2013 David Michie

Translation Copyright © 2014 Synergie Publishing SE

Originally published in 2013 by Hay House Inc. USA

ISBN 978-80-7370-338-7 (váz.)

ISBN 978-80-7370-379-0 (e-kniha)

Mýliť sa je ľudské, priať mačacie.

ROBERT BYRNE, spisovateľ

PROLÓG

Úžasné, tak ste napokon tu, aj keď vám to, s prepáčenním, trvalo dosť dlho! Milí čitatelia, mám totiž pre vás odkaz. Nie je to bežný odkaz a určite to nie je odkaz od obyčajného človeka. Navyše je to niečo, čo sa týka vášho najhlbšieho osobného šťastia.

Nemusíte sa obzerať, kto stojí za vami, ani sa pozerajte okolo seba. Táto správa je naozaj určená *pre vás*.

Tieto slová nebudú čítať všetci ľudia na svete – v skutočnosti si ich prečítajú len niektorí. Nemyslite si, že je náhoda, že ich čítate práve vy a práve v tomto okamihu svojho života. To, čo sa vám chystám povedať, je určené len pre tých z vás, ktorí majú mimoriadnu karmu – len čitateľom, ktorí majú so mnou určité karmické spojenie.

Možno by som radšej mala povedať *s nami*.

Ako už možno viete, som dalajláмова mačka, a odkaz, ktorý vám mám odovzdať, nie je od nikoho iného ako práve od Jeho Svätosti.

Ako sa opovažujem tvrdiť niečo také absurdné? Čo mi úplne preskočilo? Ak dovoľíte, aby som sa vám stúlila v lone, hoci len obrazne, všetko vám vysvetlím.

Takmer každý milovník mačiek občas rieši dilemu: Ako povedať svojej mačacej spoločníčke, že odchádza? A nielen na predĺžený víkend.

Spôsob, akým ľudia oznamujú, že ich čaká odlúčenie, je pre ich mačky nesmierne dôležitý. Niektoré z nás dávajú prednosť tomu, keď sa všetko dozvedajú postupne a s veľkým predstihom, takže sa môžu vopred pripraviť na zmenu zvyklostí, iné sú radšej, keď sa na ne nová situácia znesie strmhlav z čistého neba ako zlostná straka v čase hniezdenia: skôr než si uvedomíte, čo sa vlastne deje, je to už za vami.

Je zaujímavé, že naši zamestnanci majú asi vyvinutý šiesty zmysel, podľa ktorého v tejto záležitosti konajú. Vďaka tomu vedia, ktorú mačku treba citlivo pripravovať na odchod týždne vopred, kým iní bez dlhých rečí jedného dňa jednoducho vyberú z komory obávanú prepravku.

Ja mám to šťastie, že keď dalajláma odíde na cesty, na zvyčajnom chode Namgjalu sa tým prakticky nič nemení. Časť dňa stále trávim na okennom parapete na prvom poschodí, čo je výhodná pozorovateľňa, pretože poskytuje maximálny prehľad s vynaložením

minimálneho úsilia. Nadalej trávim čas v kancelárii tajomníkov Jeho Svätosti. A nevynechávam ani svoju pravidelnú prechádzku do príjemných priestorov Himalájskej literárnej kaviarne s jej lákadlami.

Aj tak to tu bez Jeho Svätosti nie je ono. Ako by som mohla opísať, aké je to žiť v blízkosti dalajlámu? Celkom jednoducho, je to niečo úplne výnimočné. V okamihu, keď vstúpi do miestnosti, začne na všetkých pôsobiť jeho srdečné šťastie. Nech už sa vám v živote deje čokoľvek, aj keď čelíte akejkolvek tragédii alebo strate, keď sa ocitnete v blízkosti Jeho Svätosti, zaplaví vás pocit, že hlboko vnútri je všetko v poriadku.

Ak ste to nikdy predtým nezažili, je to pocit, ako keby ste v sebe odhalili úplne nový rozmer bytia. Celý ten čas ste ho mali v sebe, ale pretekal vami ako podzemná rieka, takže ste o ňom nevedeli. Hneď, keď sa znova napojíte na tento zdroj, nielenže prežijete hlboký mier v jadre svojho bytia, ale možno aspoň na okamih zachytíte záblesk svojho vedomia – žiariaceho, ničím neobmedzeného a naplneného láskou.

Dalajláma nás vidí takých, akí sme skutočne, a zrkadlí nám našu ozajstnú prirodzenosť. Preto sa toľko ľudí v jeho prítomnosti akoby roztopí. Videla som plakať dôležitých mužov v tmavých oblekoch, len čo sa dalajláma dotkol ich ruky. Čelní predstavitelia veľkých svetových náboženstiev stoja v rade, len aby sa s ním mohli stretnúť, a sú ochotní čakať, aby sa mu mohli predstaviť. Videla som ľudí na vozíku, ktorí plakali od radosti, keď dalajláma vstúpil do davu, aby ich mohol

chytiť za ruku. Jeho Svätosť nám pripomína to najlepšie v nás, čím by sme mohli byť. Existuje väčší dar?

Preto určite chápete, milí čitatelia, že hoci si aj naďalej môžem užívať všetky životné privilégiá a pohodlie, keď je dalajláma na cestách, napriek tomu som oveľa radšej, keď je doma. Jeho Svätosť to vie, práve tak ako vie aj to, že patrí k mačkám, ktoré chcú vedieť vopred, keď sa ich ľudia chystajú odísť. Ak za ním príde niektorý z jeho výkonných tajomníkov – či už mladý Čogjal, bacuľatý mních, ktorý pomáha dalajlámovi v záležitostiach kláštora, alebo Tenzin, skúsený diplomat, ktorý mu je k dispozícii vo svetských veciach – so žiadosťou, ktorá vyžaduje, aby Jeho Svätosť niekam odcestovala, dalajláma zdvihne zrak a povie napríklad: „Áno, dva dni v Novom Dillí na konci týždňa.“

Jeho tajomníci si môžu myslieť, že tým potvrdzuje svoju účasť. V skutočnosti je táto informácia určená špeciálne pre mňa.

Pred dlhšou cestou ma pripravuje na odlúčenie tak, že mi spočíta, koľkokrát sa vyspím, kým sa znova vráti – teda koľko nocí to bude trvať. A večer pred odchodom si vždy nájde čas, aby sme mali aspoň chvíľu len sami pre seba. Tých niekoľko minút vždy prežijeme spolu tak hlboko, ako je to možné len medzi mačkami a ich spoločníkmi.

A to ma privádza späť k posolstvu, ktoré vám mám odovzdať od Jeho Svätosti. Povedal mi ho v predvečer svojho odchodu na prednáškové turné do Ameriky a Európy. Mal tam ísť na sedem týždňov – ešte nikdy

sme neboli bez seba tak dlho. Na Kangerské údolie sadal súmrak. Jeho Svätosť vstala od pracovného stola, pristúpila ku mne – práve som odpočívala na parapete okna – a kľakla si ku mne. „Zajtra musím odísť, moja malá Snežná levica,“ povedal dalajláma a pri tom nežnom oslovení sa hlboko zahľadel do mojich modrých očí. Páči sa mi, keď ma tak oslovuje, pretože Tibeťania pokladajú snežné levy za nebeské bytosti symbolizujúce krásu, neohrozenosť a veselosť. „Sedem týždňov je dlhý čas, dlhší, než na aký zvyčajne odchádzam. Viem, že si rada, keď som tu, ale tam sú ďalšie bytosti, ktoré ma tiež potrebujú.“

Vstala som, dôkladne som sa natiahla za prednými labkami a potom som naširoko zívla.

„To je ale krásna ružová papuľka,“ povedala Jeho Svätosť s úsmevom. „Teším sa, keď vidím, že máš všetky zuby a ďasná v takom skvelom stave.“

Prešla som až k nemu a priateľsky som do neho štuchla hlavou.

„Ty ma vieš pobaviť!“ ocenil ma. Zostali sme chvíľku tak, čelo pri čele, a dalajláma ma pritom hladkal na krku. „Odchádzam síce, ale tvoje šťastie by nemalo závisieť od toho, či som tu alebo niekde inde. Aj bezo mňa môžeš byť veľmi šťastná.“

Končekmi prstov ma masíroval vzadu za ušami, presne tak, ako to milujem.

„Možno si myslíš, že tvoje šťastie závisí od toho, že som tu s tebou, alebo od jedla, ktoré ti dávajú dole v kaviarni.“ Jeho Svätosť si zjavne nerobila žiadne

ilúzie o tom, prečo som takou nadšenou pravidelnou návštevníčkou Himalájskej literárnej kaviarne. „Skús však počas nasledujúcich siedmich týždňov objaviť, čo je *skutočnou* príčinou šťastia. Keď sa vrátim, môžeme spolu prediskutovať, na čo si prišla.“

Dalajláma ma jemne a nežne vzal do náručia a zostal stáť pri otvorenom okne s výhľadom do Kangerského údolia. Bol to úchvatný pohľad: pred nami sa klukatilo zelené údolie, jeho rozoklané úbočia boli porastené lesmi a v diaľke sme videli žiariť zasnežené himalájske vrcholy v podvečernom slnku. Čerstvý vzduch, ktorý prúdil otvoreným oknom do miestnosti, k nám prinášal vôňu borovic, rododendronov a dubov a pôsobil opojne.

„Prezradím ti, aká je skutočná príčina šťastia,“ zašepkal mi dalajláma do ucha. „Bude to posolstvo len pre teba – a pre toho, s kým máš karmické spojenie.“

Začala som priasť a o chvíľu znelo moje pradenie tak, ako vytrvalé burácanie miniatúrneho lodného motora.

„Áno, moja malá Snežná levica,“ pokračoval dalajláma, „skúmaj príčiny pradenia, venuj sa umeniu priasť.“

PRVÁ KAPITOLA

Milí čitatelia, už ste si niekedy všimli, ako môžu celkom banálne rozhodnutia viesť k osudovým udalostiam? V situácii, ktorú pokladáte za úplne nepodstatnú, sa pre niečo rozhodnete, a ukáže sa, že to má veľmi dramatické a úplne nečakané dôsledky.

Presne to sa mi stalo raz v pondelok popoludní. Rozhodla som sa, že nepôjdem z Himalájskej literárnej kaviarne tak, ako zvyčajne, priamo domov, ale že sa vydám na prechádzku. Vybrala som si cestu, ktorou nechodím veľmi často, z jednoduchého dôvodu, že to vlastne nie je žiadna prechádzková trasa – ide totiž o nelákavú uličku, ktorá sa kľukatí vzadu za Himalájskou literárnou kaviarňou a príľahlými obchodmi.

Vedela som, že si tým urobím malú obchádzku, takže mi cesta domov do Jokhangu bude touto okľukou trvať namiesto zvyčajných piatich možno až desať minút. Celé popoludnie som strávila podriemkovaním na poličke medzi časopismi v kaviarni a cítila som, že teraz si potrebujem trochu natiahnúť nohy. Vykročila som teda z dverí, a namiesto toho, aby som zabočila doprava, namierila som si to vľavo. Pomalým krokom som prešla okolo bočných dverí kaviarne a na rohu zahla doľava, takže som sa ocitla v zmienej uličke. Stáli v nej kontajnery s odpadkami a sľubne tu voňali zvyšky najrôznejších jedál. Krívajúc som išla svojou cestou ďalej. Trochu totiž napádam na zadné nohy už odvtedy, čo som bola celkom malé mačiatko. Raz som sa zastavila a štychla labkou do záhadného strieborno-hnedého predmetu, ktorý sa povaloval pri zadnom vchode kaviarne. Ukázalo sa, že ide o obyčajnú korkovú zátku od šampanského, ktorá sa tam zakotúlala.

Práve som chcela znova zabočiť doľava, keď som si prvýkrát všimla hroziace nebezpečenstvo. Na hlavnej ulici som zazrela dva obrovské psy asi dvadsať metrov odo mňa. Ešte nikdy som nevidela také veľké a hrôzstrašné stvorenia. Psy tu boli očividne nové. Divoko sa obzerali okolo seba, chveli sa im nozdry a dlhé kožuchy mali postrapatené od podvečerného vetra.

A čo bolo najhoršie – neboli na vôdzke.

Teraz už viem, čo som v tom momente mala urobiť. Mala som sa vrátiť do bočnej uličky a ujsť k zadnému

vchodu kaviarne. Tam by som bola v absolútnom bezpečí. Vchod bol zamrežovaný a mreže boli práve také široké, aby som nimi mohla preklznuť dovnútra. Tie dve obludy by sa za mnou určite nedostali.

Napadlo mi, že si ma možno nevšimnú. A práve v tom okamihu ma psy zbadali a pustili sa za mnou. Ovládol ma inštinkt, prudko som sa otočila doprava a rútila sa preč takou rýchlosťou, akú mi umožňovali moje neisté zadné labky. S búšiacim srdcom a zježenou srstou som zúfalo hľadala nejaké útočisko. Vďaka množstvu vyplaveného adrenalínu som mala istý čas pocit, že som schopná urobiť čokoľvek a dostať sa kamkoľvek, hádam sa aj vyšplhať na ten najvyšší strom alebo sa prešmyknúť cez tú najužšiu medzierku.

Lenže nebolo kam ujsť, nikde to nebolo bezpečné. Ako sa psy približovali, zúrivy štekot znel stále hlasnejšie. V absolútnej panike som nevidela inú možnosť, len vbehnúť do obchodu s korením. Vrela som si, že tam buď nájdem nejaké bezpečné miesto, kam sa vyšplhám, alebo aspoň psy stratia moju stopu.

Steny malého obchodíka lemovali drevené komody so starostlivo poukladanými mosadznými misami plnými najrôznejšieho korenia. Niekoľko starších žien tam práve ručne na lone roztláľalo a mlelo korenie na prášok. Keď som im prebiehala pod nohami, skríkli od ľaku. Hneď za mnou sa hnali rozvášnené psy a krviľačne po mne chniapali.

Počula som, ako mosadzné misy s rinčaním padajú na betónovú podlahu. Do vzduchu sa vzniesli

zvírené oblaky mletého korenia. Dostala som sa až do zadnej časti obchodíka a hľadala som nejakú policu, na ktorú by sa dalo vyskočiť. Našla som však len pevne zavreté dvere. Medzi dvomi komodami som našťastie objavila úzku medzeru, ktorou som sa len tak-tak pretiahla na druhú stranu. Na druhej strane bola namiesto steny len akási provizórna plachta a za ňou opustená ulička.

Psy sa snažili vopchať svoje veľké hlavy do medzierky medzi komodami a zúrivo štekali. V hrôze som sa rozhládala po zadnej uličke, ale tá neviedla nikam, bola slepá. Jediná cesta von viedla späť na ulicu, z ktorej som vbehla sem.

Z obchodíka ku mne doliehal krik žien, ktoré sa báli tých dvoch rozzúrených netvorov. Môj zvyčajne snehobiely a žiarivý kožuch bol celý zaprášený od mletého korenia a hral všetkými farbami. Preletela som zadom na ulicu a bežala tak rýchlo, ako mi to umožňovali moje slabé nohy. Ulica nanešťastie viedla do kopca, síce mierneho, ale pre mňa aj tak namáhavého.

Hoci som sa snažila odušu, moja námaha mi príliš nepomohla. V zúfalej snahe dostať sa od psov čo najďalej, som sa obzerala po nejakom úkryte, po hocičom, čo by ma mohlo zachrániť. Okolo som však videla len výklady obchodov, betónové múry a nepreniknuteľné kovové mreže.

Za mnou sa ďalej ozýval rozdráždený štekot, ku ktorému teraz navyše pribudol zlostný krik žien z obchodu s korením. Obzrela som sa a zbadala, že ženy vyhánajú

psy a vyhadzujú ich von. Obe príšery sa s krvavými očami a vyplazenými jazykmi ocitli späť na chodníku. Ja som sa medzitým pokúšala zmiznúť medzi chodcami a autami na ulici, ale bola to márna snaha. Nedalo sa im uniknúť.

O pár sekúnd psy zachytili moju stopu a pokračovali v prenasledovaní. Ich divoké vrčanie mi naháňalo hrôzu.

Získala som síce nejaký náskok, lenže to nestačilo. Psy ma o chvíľu doženú. Bežala som práve okolo akéhosi pozemku obohnaného vysokým bielym múrom, keď som si všimla drevenú treláž, ktorá zdobila múr hneď vedľa čiernej kovovej brány. Nikdy by mi nenapadlo, čo všetko dokážem, ale nemala som príliš na výber. Ostávalo mi len pár sekúnd, kým ma psy doženú a vrhnú sa na mňa. Začala som teda horúčkovo liezť hore po latkách, ako mi to najrýchlejšie umožňovali moje chlpaté šedé zadné nohy. Labku za labkou som sa usilovne šplhala nahor.

Práve som vyliezla hore, keď dorazili psy. So zúrivým štekotom sa vrhli na treláž. Bolo počuť praskanie dreva, ako sa mriežka zlomila pod ich náporom, a celá horná polovica spadla z múra. Keby som sa po nej ešte šplhala, ocitla by som sa teraz priamo nad otvorenými psími papuľami.

Stála som na múre, pozerala sa dole na ich vycerené tesáky a celá som sa triasla. Z ich hrôzostrašného vrčania mi tuhla krv v žilách. Ako keby som sa pozerala do tvári nejakých pekelných bytostí.

Zúrivy štěkot ustal, až keď psy vyrušila prítomnosť ďalšieho psa, ktorý neďaleko čosi lízal z chodníka. Chceli sa za ním vrhnúť, no v tej chvíli sa pri nich objavil vysoký muž v tvídovom obleku. Chytil obe monštrá za obojky a pripol im vôdzky. Ešte bol nad nimi sklonený, keď som počula poznámku nejakého okoloidúceho: „To sú ale nádherné labradory!“

„Zlaté retrívre,“ opravil ho vysoký muž. „Sú ešte mladé a majú horúcu krv. Ale,“ muž oboch láskyplne potľapkal, „inak sú to miláčikovia.“

Miláčikovia? Čo sa celý svet zbláznil?

Trvalo ešte dlho, kým mi srdce prestalo biť ako na poplach. Až potom som pochopila, do akej situácie som sa vlastne dostala. Obzerala som sa okolo, ale nikde som nevidela žiadnu vetvu, žiadne výčnelky, skrátka nič, po čom by sa dalo zliezť. Múr, na ktorom som stála, mal na jednej strane bránu a na druhej strmý koniec. Priblížila som si labku k jazyku, aby som sa mohla umyť, čo som potrebovala ako soľ, pretože som mala tvár ešte celú od korenia. Zacítila som však takú ostrú vôňu, že som sa hneď zastavila. Vedela som, že by stačilo jediné oblíznutie a mala by som papuľku ako v ohni. To teda bola situácia... Trčala som na vysokom neznámom múre a nemohla som sa ani upraviť!

Nemala som na výber. Musela som zostať tam, kde som bola, a čakať, kým sa niečo nestane. Môj rozjatrený stav a vnútorný nepokoj ostro kontrastoval s pokojnou atmosférou miesta, ktoré sa ukrývalo za múrom. Vyzeralo ako obraz Budhovej Čistej zeme, o ktorej som počula hovoriť mníchov. Medzi stromami som videla rozľahlú budovu obklopenú záhradou, v ktorej sa striedali kvetinové záhony s trávnikmi. Keby som mohla byť dole v tej krásnej záhrade a zakrádať sa okolo verandy! Zdalo sa mi, že by som sa tam perfektne hodila. Keby niekto z tej veľkolepej budovy zazrel Snežnú levicu uväznenú na múre, určite by sa jej súciteľne ponáhlal na pomoc!

Pri hlavnej bráne bolo síce celkom rušno, lenže bočným vchodom pre peších, pri ktorom som bola, nikto nechodil. Múr bol taký vysoký, že ma tí, ktorí prechádzali po chodníku dole podo mnou, ani nevideli. Pár okoloidúcich zdvihlo hlavu a pozrelo sa mojím smerom, ale akoby som bola vzduch. Bolo už neskoro, slnko zapadalo a uvedomila som si, že ak ma rýchlo niekto nezachráni, budem tu musieť zostať cez noc. Zamňaukala som, síce zúfalo, ale aj tlmene – vedela som až príliš dobre, že existuje veľa ľudí, ktorí nemajú radi mačky. Keby som vzbudila ich pozornosť, len by som tým situáciu zhoršila.

Nemusela som sa však obávať nežiaducej pozornosti – nikto si ma totiž nevšímal. V Himalájskej literárnej kaviarni si ma možno vážili ako Jej Svätosť, dalajlamovu mačku. Tu som však bola v absolútnej anonymite, neznáma mačka celá zaprášená od korenia.

Milí čitatelia, ušetrím vás podrobného opisu všetkého, čo sa dialo počas niekoľkých nasledujúcich hodín, ktoré som strávila na múre. Koľko lahostajných pohľadov alebo nechápavých úsmevov som bola nútená znášať, aj kameňov, ktoré po mne hádzali dvaja znudení lotri cestou domov zo školy! Už bola úplná tma a ja som bola zoslabnutá od únavy, keď som si všimla akúsi ženu, ktorá práve prechádzala cez ulicu. Najprv som ju nespoznala, ale niečo mi vravelo, že práve ona by ma mohla zachrániť.

Úpenlivo som zamňaukala. Žena prišla bližšie a ja som videla, že je to Serena Trinciová, dcéra pani Trinciovej, obľúbenej šéfkuchárky Jeho Svätosti a mojej nadšenej obdivovateľky z Namgjalu. Serena mala čosi nad tridsať rokov a nedávno sa stala dočasnou manažérkou Himalájskej literárnej kaviarne.

Teraz mala na sebe oblečenie na jogu, polodlhé čierne vlasy stiahnuté do chvosta a veľmi jej to svedčalo.

„Rinpoče!“ vykrikla prekvapene. „Čo robíš tam hore?“

V kaviarni sme sa videli zatiaľ len dvakrát, a tak sa mi dosť uľavilo, že ma spoznala. Serena si hneď pri-gúľala kôš až k múru, vyliezla naň a vyšplhala sa hore vedľa mňa. Vzala ma do náručia a nemohla si nevšimnúť, ako biedne vyzerám s farebnými škvrnami od korenia na kožuchu.

„Čo sa ti stalo, chudinka?“ pýtala sa ma, prezerala si moje pestré sfarbenie a v nose ju zaštipala ostrá vôňa korenia.

„Asi si sa dostala do nejakého problému.“

Pritúlila som sa k nej a vnímala hrejivé teplo, vôňu jej pokožky a upokojujúci tlkot jej srdca. Šli sme domov a s každým krokom vo mne narastal pocit hlbokej úľavy. Cítila som, že patríme k sebe.

Serena strávila väčšinu svojho dospelého života v Európe. Späť do štvrťi McLeod Gandž – ktorá je súčasťou Dharamsaly, v ktorej žije dalajláma – sa vrátila pred niekoľkými týždňami. Tu vyrástla, v domácnosti zasvätenej jedlu. Po strednej škole odišla na hotelovú školu do Talianska a potom pracovala ako šéfkuchárka postupne stále v lepších a lepších európskych reštauráciách. Pred časom odišla z pozície šéfkuchárky kultového benátskeho hotela Danieli, pretože dostala ponuku na vedúcu pozíciu v populárnej reštaurácii v Mayfair, aristokratickej štvrťi Londýna.

Vedela som, že Serena je cieľavedomá, rázna a neuveriteľne nadaná. Počula som však, že vpravda Francovi, majiteľovi Himalájskej literárnej kaviarne, že si musí chvíľu oddýchnuť od dvadsaťštyrihodinovej driny v reštauráciách. Bola unavená z neustáleho

stresu a bolo načase, aby znova načerpala novú energiu. Keď sa o šesť mesiacov vráti do Londýna, bude na ňu čakať jedna z najprestížnejších pozícií v meste.

Netušila však, že jej návrat domov sa bude časovo presne zhodovať s obdobím, keď bude Franc hľadať niekoho, kto by ho zastúpil v kaviarni. Franc odchádzal do San Franciska, aby sa postaral o otca, ktorý bol vážne chorý. Pôvodne neplánovala, že počas svojej dovolenky bude pracovať pre ďalší podnik. V porovnaní s tým, na čo bola zvyknutá, sa jej však vedenie Himalájskej literárnej kaviarne zdalo ako práca na polovičný úväzok. V kaviarni sa podávali večere len od štvrtka do soboty, na všetky obedy dozeral vrchný čašník Kusali, takže pre Serenu neostávalo veľa práce. Franc ju presvedčil, že si to užije a aspoň sa nebude nudiť.

Okrem toho Franc potreboval niekoho, kto sa mu postará o jeho dva psy. Marcel, francúzsky buldoček, a Kajkaj, pes plemena lhasa apso, boli ďalší dvaja stáli hostia kaviarne, aj keď väčšinu dňa prespali v prútenom koši pod barovým pultom.

Serena bola v kaviarni ešte len dva týždne, a už bolo vidieť zmenu. Očarila návštevníkov kaviarne a oni sa radi nechávali strhnúť jej nákazlivou energiou. Vyzeralo to tak, že vie, čo urobiť, aby sa všedný večer zmenil na nezabudnuteľnú noc. Len sa mihla okolo a vďaka svojej srdečnej optimistickej povahe si hneď získala všetkých čašníkov aj servírky. Takmer sa pretrhli, len aby jej urobili radosť. Manažér kníhkupectva Sam

mohol na nej oči nechať. A bystrý Kusali – indická verzia Saturnina – si ju vzal pod ochranné krídla.

Práve som odvychovala na svojom zvyčajnom mieste – na hornej policičke s časopismi, medzi Vogue a Vanity Fair – keď ma Franc predstavil Serene ako *Rinpoče*. V tibetčine znamená slovo rin-po-če drahocenný, vzácny a na znamenie úcty sa tak označujú vzdelaní učitelia tibetského budhizmu. Serena ma pri predstavovaní pohladkala po hlave a poznamenala: „Je nádherná!“

Moje ultramarínové modré oči sa stretli s jej žiarivým pohľadom a v tom okamihu som to pochopila. Uvedomila som si to, čo má zásadný význam pre nás, mačky, čo vieme intuitívne vycítiť: Serena bola milovníčkou mačiek.

Teraz sa Serena s Kusaliho pomocou pokúšala napraviť následky mojej naháňačky so psami a návštevy obchodu s korením. Handričkami namočenými v teplej vode mi vytierali korenie z hustej srsti. Boli sme v malej práčovni za reštauráciou.

„Rinpoče to asi veľmi nevonía,“ podotkla Serena, kým mi jemne vytierala tmavú škvrnu zo šedej srsti na labke. „Ja však túto vôňu korenia priam milujem. Vracia ma to späť domov, do našej kuchyne, kde som

vyrástla. Škorica, rasca, kardamom, klinček – úžasná vôňa garam masaly, ktorú sme používali na kuracie karí a ďalšie jedlá.“

„Vy ste si robili domáce karí, slečna Serena?“ opýtal sa Kusali prekvapene.

„To boli moje začiatky v kuchyni,“ zasnila sa Serena. „Sú to vône môjho detstva. A Rinpoče mi to teraz pripomenula.“

„Naši vážení hostia sa často pýtajú, či nemáme v ponuke aj indické jedlá, madam.“

„Viem. Aj mňa sa na to už pýtalo niekoľko ľudí.“

V Dharamsale bolo dosť stánkov a pouličných predavačov indického jedla a tiež rad reštaurácií s indickým menu. Ako však Kusali poznamenal: „Ľudia chcú jesť v takom podniku, ktorému môžu dôverovať.“

„Máte pravdu,“ súhlasila Serena. Chvíľku mlčala a potom dodala: „Lenže Franc od nás jasne chcel, aby sme sa držali osvedčených jedál.“

„A jeho pranie treba rešpektovať“ – povedal Kusali precítene – „v tie večery, keď je kaviareň tradične otvorená.“

Chvíľku bolo ticho. Serena mi z hustého chvosta vyberala zrnká korenia, ktoré sa mi zaplietli do zamotanej srsti. Kusali mi opatrne čistil na hrudníku jasnočervenú škrvnu od papriky.

Po chvíľke mlčania sa Serena znova ozvala a v jej hlase sa tentoraz skrýval úsmev: „Kusali, hovoríte mi to, čo si myslím, že mi hovoríte?“

„Prepáčte, madam, ale nerozumiem vám.“

„Myslíte si, že by sme mohli otvoriť navyše napríklad v stredu a vyskúšať pár jedál s kari?“

Kusali sa na ňu pozrel a zatváril sa prekvapene. Potom sa zoširoka usmial a vyhlásil: „To je výborný nápad, madam!“

My, mačky, nemáme vodu príliš v láske a na mokrú mačku býva žalostný pohľad. Serena to vedela. Hneď, keď sa jej spolu s Kusalom podarilo vrátiť môj kožuch aspoň približne do pôvodného stavu, osušila ma uterákom, ktorý si na to zámerne vybrala pre jeho jemnú nadýchanú kvalitu. Potom požiadala Kusaliho, aby pre mňa našiel pár kúskov kuracích prsičiek, ktoré by mi uľahčili čakanie, kým ma bude môcť vziať späť do Jokhangu.

Bol pondelňajší večer, takže reštaurácia bola zatvorená. Kusali však našťastie našiel v chladničke niekoľko lahodných kuracích kúskov. Rýchlo mi ich ohrial a naservíroval v malej porcelánovej miske, ktorá bola určená výhradne pre mňa. Zo zvyku mi odniesol misku na zvyčajné miesto v zadnej časti kaviarne a Serena ma tam priniesla v náručí.

V kaviarni panovalo prítmie, ale v kníhkupeckej časti organizoval manažér kníhkupectva Sam Goldberg práve v ten večer stretnutie knižného klubu. Na

stoličkách usporiadaných do radov sedelo asi dvadsať ľudí, ktorí sledovali nejakú projekciu. Serena s Kusalim si prisadli k nim.

„Toto je obrázok budúcnosti z knihy napísanej v päťdesiatych rokoch minulého storočia,“ vravel práve mužský hlas. Rečník mal oholenú hlavu, okuliare s drôteným rámom a koziu briadku. Vďaka tomu vyzeral trochu ako rozpustilý darebák. Jeho tvár som okamžite spoznala. Sam totiž pred niekoľkými týždňami vyvesil v obchode jeho plagát. Pod portrétom muža s briadkou bol citát z časopisu Psychológia dnes. Písalo sa v ňom, že tento známy psychológ je „jedným z najväčších mysliteľov súčasnosti“.

Všimla som si, že Sam stojí pri dverách, aby mohol vítať oneskorencov. Mladý a pekný Sam mal vysoké čelo, kučeravé tmavé vlasy a orieškovohnedé oči. Tie síce ukrýval za okuliarmi, napriek tomu aj tak prezrádzali jeho oslnivý intelekt a zároveň podivný nedostatok sebedomia. Rovnako, ako Serena, pracoval v Himalájskej literárnej kaviarni len krátko, aj keď v jeho prípade to bolo natrvalo.

Pred niekoľkými mesiacmi sa stal Sam stálym hosťom kaviarne. Keď sa ho Franc niekoľkokrát opýtal na knihy, ktoré si Sam v kaviarni neustále čítal, vyšlo najavo, že pracoval v jednom z najväčších kníhkupectiev v Los Angeles, až kým ho prednedávnom nezrušili. To Franca okamžite zaujalo. Uvažoval o tom, že by málo využívanú časť svojej kaviarne, ktorá vtedy ešte niesla názov Francova kaviareň, zmenil na kníhkupectvo. Na to však

potreboval niekoho so skúsenosťami v odbore. A Sam bol priam učebnicový príklad správnej osoby v správny čas a na správnom mieste.

Sama bolo potrebné k dohode trochu dotlačiť. Ešte si lízal rany zo skutočnosti, že ho vyhodili, keď zrušili kníhkupectvo v Los Angeles, a zdalo sa mu, že sa na ponúkanú pozíciu nehodí. Franc musel využiť všetko svoje osobné čaro, aby Sam súhlasil a ujal sa knižnej sekcie kaviarne. V presvedčaní zohral zásadnú úlohu aj Francov láma, geše Wangpo.

„Z pohľadu päťdesiatych rokov minulého storočia je to, čo prežívame dnes, budúcnosť,“ pokračoval Samov hosť v prednáške. „Chcel by niekto niečo povedať k tomu, ako presne zodpovedá autorova predstava reality?“

Medzi poslucháčmi sa ozval smiech. Na plátne bolo vidno ženu v domácnosti, ktorá utiera prach z nábytku, kým jej manžel vonku parkuje antigravitačné vozidlo. Predtým zletel z oblohy, ktorá bola plná podobných lietajúcich áut a ľudí s tryskami na chrbtoch.

„Účes, aký má herečka Lucille Ballová, sa u nás v budúcnosti nenesie,“ podotkla jedna zo žien a publikum sa rozosmialo ešte hlasnejšie. „Tie šaty,“ poznamenal niekto iný a nasledoval nový výbuch smiechu. Žena v širokej sukni a jej manžel v rúrovitých nohaviciach naozaj neboli oblečení ako niekto, koho by sme dnes mohli stretnúť na ulici.

„A čo tie trysky?“ pridal sa ďalší.

„Áno,“ súhlasil psychológ. „Na tie ešte stále čakáme.“ Ukázal niekoľko ďalších fotografií. „Všetky nám ukazujú,

ako si ľudia v roku 1950 predstavovali našu budúcnosť. Sú to síce úplne mylné, ale zároveň milé predstavy. A nelen preto, čo na tých záberoch vidíme, ale aj preto, čo tam nie je. Povedzte mi, čo chýba tu,“ vyzval psychológ publikum a zastavil premietanie na zábere, ktorý zobrazoval ulicu v roku 2020. Namiesto chodníkov boli posuvné pásy, ktoré chodcov prepravovali závratnou rýchlosťou.

Sústredila som sa síce na svoju kuráciu večeru, ale tento výjav sa mi aj tak zdal dosť bizarný napriek tomu, že by som nedokázala vysvetliť prečo. Chvíľku bolo zamyslené ticho, kým niekto poznamenal: „Nie sú tam nijaké mobily.“

„Nevidím nijaké pracujúce ženy,“ ozval sa ďalší.

„A sú tu samí belosi, nikto, kto by mal inú farbu pleti,“ podotkol iný poslucháč.

„Nikto nemá tetovanie,“ doplnil ďalší, a potom už sa ozýval jeden postreh za druhým.

Psychológ dal poslucháčom čas, aby dostatočne vstrebali myšlienky. Potom sa znova ujal slova. „Mohli by sme povedať, že rozdiel medzi tým, ako to vyzeralo v roku 1950, a tým, ako si vtedy predstavovali budúcnosť, sa prejavil len v tom, na čo sa v tom čase zameriavali – napríklad na autá, ktoré by nepodliehali gravitácii, alebo na posuvné pásy namiesto chodníkov. Mysleli si, že všetko ostatné zostane rovnaké.“

Nastala prestávka, počas ktorej poslucháči premýšľali nad tým, čo im psychológ práve povedal.

„Milí priatelia, to je jedna z príčin, prečo sa nám príliš nedarí odhadnúť, čo budeme prežívať v budúcnosti

a ako sa budeme cítiť – konkrétne, čo nám môže priniesť šťastie. Predstavujeme si totiž, že sa nezmení nič okrem toho, na čo sme sa zamerali.

Niektu tomu hovorí *prezentizmus*, tendencia domnievať sa, že budúcnosť bude taká istá ako prítomnosť, až na jeden rozdiel. Keď premýšľame o zajtrajšku, naša myseľ nám obratne vyplní všetko, okrem toho jedného rozdielu. A materiál, ktorým nám myseľ vyplní zajtrajšok, si berie z dneška, ako sme videli na týchto ilustráciách.“

A pokračoval ďalej: „Výskumy ukazujú, že keď si vytvárame určitú domnienku o tom, ako sa budeme cítiť v budúcnosti, keď sa niečo stane, neuvedomujeme si, že naša myseľ hrá práve opísanú hru na ‚vypĺňanie‘. Aj preto si myslíme, že keď získame napríklad rohovú kanceláriu, prinesie nám to pocit úspechu a naplnenia, alebo keď budeme šoférovať luxusné auto, budeme mať z toho ničím neskalenú radosť. Myslíme si, že náš život bude úplne rovnaký – len s tým jedným podstatným rozdielom. Ako sme však videli,“ ukázal psychológ na premietacie plátno, „skutočnosť je oveľa zložitejšia. Napríklad si neuvedomujeme, že získať rohovú kanceláriu vedúceho znamená okrem iného tráviť v práci oveľa viac času, alebo si neuvedomujeme, ako sa budeme báť, aby sme nepoškriabali a nepoškodili svoje luxusné nové auto, a to ani nehovorím o tom, s akými pocitmi budeme každý mesiac splácať vysoký lízing.“

Bola by som ešte zostala a ďalej počúvala prednášku, ale Serena už musela ísť domov a predtým ma chcela

bezpečne dopraviť späť do Jokhangu. Vzala ma do náručia, vyklzla zadnými dvermi z kaviarne a vydala sa pešo hore. V Namgjale sme prešli nádvorím k rezidencii Jeho Svätosti. Tam sa Serena zohla a opatrne ma postavila na schody pred hlavným vchodom, ako keby som bola nejaká krehká porcelánová soška.

„Dúfam, že už si znova vo svojej koži, moja milá Rinpoče,“ zašepkala a pohladkala ma po hustom kožuchu, ktorý bol už skoro suchý. Zbožňovala som, keď mi dlhými nechtami masírovala kožu. Natiahla som sa a jazykom ako strúhadlo som jej oblizla nohu.

Serena sa zasmiala. „Aj ja ťa mám veľmi rada!“

Tajomník Jeho Svätosti Čogjal mi nechal večeru hore na zvyčajnom mieste. Ja som však už jedla v kaviarni, a tak som nebola hladná. Vypila som len trochu špeciálneho mlieka bez laktózy a odobrala sa do súkromného krídla, ktoré som obývala s Jeho Svätosťou. Miestnosť, v ktorej dalajláma trávil väčšinu dňa, bola tichá a osvetlená len mesačným svetom. Zamierila som k svojmu obľúbenému miestu na parapete. Napriek tomu, že dalajláma bol v Amerike, tisícky kilometrov odtiaľto, cítila som jeho prítomnosť, ako keby stál priamo vedľa mňa. Možno to bolo čaro Mesiaca, ktorého nadpozemská žiara dodávala všetkému rovnakú modrastú farbu, ale

nech už to spôsobilo čokoľvek, pocítila som hlboký mier. Bol to rovnaký pocit, že všetko je v absolútnom poriadku, aký som vždy zažívala v prítomnosti Jeho Svätosti. Predtým, ako odišiel na turné, mi vravel – ak si dobre spomínam –, že na toto prúdeňie vlúdneho pokoja sa môžeme napojiť úplne všetci. Že stačí sa len na chvíľku posadiť a zostať ticho.

Prvýkrát od strašných udalostí toho podvečera som si začala oblizovať labku a pustila som sa do umývania tváre. Stále som ešte videla pred sebou psy, ako do mňa dorážajú a štekajú. Pozerala som sa však na ten obraz, ako keby sa to celé týkalo nejakej inej mačky. Čo som pred pár hodinami prežívala ako traumatickú a katastrofickú udalosť, to sa v tichu Namgjalu stalo obyčajnou spomienkou.

Spomenula som si, ako psychológ vysvetľoval dole v kaviarni, že ľudia majú v skutočnosti len veľmi hmlistú predstavu o tom, čo im prinesie ozajstné šťastie. Jeho príklady boli pozoruhodné a viedli k záveru, ktorý mi bol povedomý. Počas jeho reči som si uvedomila, že to isté vlastne často hovoríeva aj dalajláma. Nepoužíva slová ako *prezentismus*, ale význam je rovnaký. Pripomína nám, ako často si hovoríme, že naše šťastie závisí od konkrétnej situácie či udalosti, alebo od určitého vzťahu. Ako si myslíme, že budeme nešťastní, kým nezískame to, čo chceme. A tiež opakovane upozorňuje na paradox, že aj keď nakoniec získame to, čo chceme, veľmi často zisťujeme, že nám to neprináša také šťastie, aké sme od toho očakávali.

Sedela som na parapete a hľadela do noci. Cely mníchov svietili do tmy mihotavými štvorčekmi svetla, z okien na prízemí sa ku mne niesla vôňa večere, ktorú pripravovali v kláštornej kuchyni, a z chrámu zaznieval známy hlboký spev, ktorým starší mnísi končili svoje večerné meditačné sedenie. V príjemnom naladení som zostala sedieť na okne s labkami schovanými pod sebou.

Napriek tomu, že som prežila dosť traumatizujúce popoludnie a potom som sa vrátila do prázdneho tmavého domu, cítila som takú hlbokú spokojnosť, akú by som v takej situácii vôbec neočakávala.

V nasledujúcich dňoch bolo dole v Himalájskej literárnej kaviarni rušno ešte viac ako zvyčajne. Okrem svojich bežných aktivít Serena ďalej rozvíjala myšlienku „karí večera“. Všetko prebrala s hlavnými kuchármi, nepálskymi bratmi Jigmom a Ngawangom Dragpovcami, ktorí sa už nemohli dočkať, kedy sa podelia o svoje milované rodinné recepty. Serena navyše pátrala na internete po ďalších vzácnych pokladoch, ktorými by obohatila svoju už aj tak plnú knihu osobných obľúbených receptov.

Jedného pondelňajšieho večera pozvala skupinu priateľov, s ktorými vyrastala v McLeod Gandži, na ochutnávku karí jedál, z ktorých niektoré znovuobjavila

a niektoré vytvorila. Z kuchyne vanula lákavá vôňa korenia, ktoré sa až do tohto večera nevyskytovalo v kaviarni v takom štedrom množstve a v takých rozmanitých kombináciách – koriander a čerstvý zázvor, sladká paprika a pálivé čili, garam masala, žlté horčičné semienka a muškátový oriešok.

Od svojho návratu z Európy Serena po prvýkrát pracovala v kuchyni a bola pritom vo svojom živle. Pripravovala chrumkavé vegetariánske samosy, z rúry práve vybrala ďalšiu várku *naanu* – špeciálneho indického chleba, a medené misy s madraským karí ozdobila špirálami jogurtu. Prebudila sa v nej znova prostá radosť z tvorenia, vášnivé zaujatie, ktoré ju pôvodne priviedlo ku štúdiu hotelovej školy. S takou širokou škálou korenia si naposledy dovoľila experimentovať pred pätnástimi rokmi.

Jej priatelia boli vďační jedáci a zároveň konštruktívni kritici. Keď dojedli posledné pistáciovo-kardamomové *kulfi* a dopili poslednú šálku koreneného čaju s mliekom, ich nadšenie bolo také veľké, že nápad urobiť „karí večer“ sa rozrástol do oveľa väčších rozmerov: vymysleli „indický banket“.

O dva týždne som sa na svojej polici na časopisy stala svedkom historicky prvého banketu. Keďže som patrila

k stálemu inventáru kaviarne, bolo jasné, že budem tam. Okrem toho mi Serena slúbila, že dostanem štedrú porciu jej skvelého malabarského rybieho kari.

Ešte nikdy nebolo v kaviarni toľko hostí naraz. O účasť na dnešnom bankete bol taký záujem, že bolo nutné pridať niekoľko stolov do priestoru kníhkupectva a najat' navyše dvoch čašníkov. K miestnym ľuďom, ktorí patrili k pravidelným návštevníkom kaviarne, pribudla Serenina rodina a jej priatelia, s ktorými sa poznala od detstva. Serenina matka vyzerala ako nejaká slávna operná diva a bola stredobodom pozornosti. Zahaľoval ju pestrofarebný indický šál, na zápästiach jej cinkali zlaté náramky a jantárové oči jej žiarili pýchou, keď sledovala, ako jej dcéra obratne diriguje celý priebeh večera.

Vedľa stola pani Trinciovej sa usadila oveľa pokojnejšia spoločnosť z dalajlámovej kancelárie, azda aby vyrovnala ohnivý taliansky temperament. Boli tu obaja výkonní tajomníci, Čogjal a Tenzin, Tenzinova manželka Susan a dalajlámov prekladateľ Lobsang.

Čogjal bol vďaka horúcemu srdcu a jemným rukám mojím najoblúbenejším mníchom hneď po dalajlámovi. Na svoj vek bol veľmi múdry a Jeho Svätosti veľmi pomáhal tým, ako obratne zvládal často komplikované záležitosti kláštora. Keď bol dalajláma preč, Čogjal mal na starosti moje kŕmenie a nikdy na mňa nezabudol.

Bol to on, kto si ma asi pred rokom dobrovoľne vzal k sebe domov, keď sa maľovalo v dalajlámovej rezidencii. Zazlievala som mu, že mal tú drzosť pripraviť ma o všetko, čo som poznala, a tak som tri dni trucovala

v posteli pod dekou. Potom som zistila, že prichádzam o úžasný nový svet, súčasťou ktorého bol aj úchvatný kocúr. Ten sa neskôr stal otcom mojich mačiatok. Navzdory všetkým týmto dobrodružstvám zostal Čogjal mojím trpezlivým a oddaným priateľom.

Oproti Čogjalovi sedel pri vedľajšom stole v kancelárii výkonných tajomníkov Tenzin, zdvorilý profesionálny diplomat, ruky ktorého vždy jemne voňali od karbolového mydla. Vzdelanie získal v Británii a to, čo dnes viem o európskej kultúre, som sa dozvedela práve vďaka nemu. Trávili sme totiž spolu prestávky na obed v miestnosti, ktorá mala slúžiť ako ošetrovňa prvej pomoci, a počúvali správy BBC.

Tenzinovu manželku Susan som nepoznala, ale priateľila som sa s prekladateľom Jeho Svätosti Lobsangom, úžasným mladým mníchom. Lobsang vyrastal so Serenu v rovnakej štvrti a tak sa poznali už od detstva. Lobsang, vzdialený príbuzný kráľovskej rodiny z Bhutánu bol práve novicom a študoval v Namgjale, keď pani Trinciová zháňala do kuchyne ďalších kuchtíkov na výpomoc.

Povolala vtedy Lobsanga a Serenu a ich spoločná služba ich znova zblížila a ešte viac prehĺbila ich priateľstvo. Preto bol aj Lobsang na tomto indickom bankete.

Pred večerou zmenila Serena kaviareň na luxusnú jedáleň. Stoly pokryla bohato vyšívavými obrusmi so žiarivými flitrami a zatiaľ na ne postavila nádherne vyrezávané nádoby s korením a medené svietniky v tvare lotosových kvetov, v ktorých horeli čajové sviečky.

V pozadí znela hypnotizujúca indická hudba, keď začali nosiť z kuchyne na stôl. Každý chod, či už to boli vegetariánske *pakory* alebo kurča na mangu, vzbudil nadšené ohlasy. Osobne som najviac ocenila malabarské rybie karí. Ryba bola jemná a šťavnatá, omáčka lahodne krémová a správne korenistá. Koriandra, d'umbiera aj rímskej rasce bolo práve akurát, aby celému pokrmu dodali tú pravú chuť. Svoju porciu som zjedla za chvíľu a ešte som vylízala misku dočista.

Serena bola v strede celého diania a všetko riadila. Práve na túto príležitosť sa obliekla do červeného sári, okolo očí si namalovala čierne linky, do uší si zavesila trblietavé náušnice a na krk farebný náhrdelník. Počas večera sa zastavovala pri jednotlivých stoloch a ja som si nemohla nevšimnúť, ako pôsobí na ľudí – všetci sa roztápali pod vplyvom jej srdečnosti. Kdekoľvek sa zastavila, všade v ľuďoch vzbudzovala pocit, že sú stredom jej sveta. A naopak, bolo na nej vidno, ako ju dojíma vrele prijatie, ktoré všade dostala.

„To je také skvelé, že si sa vrátila, dievčatko,“ povedala jedna zo starších dám, ktorá patrila k rodinným priateľom. „Veľmi sa nám páčia všetky tvoje nápady a tvoja energia.“

„Potrebovali sme v Dharamsale niekoho takého, ako si ty,“ povedala Serene jedna z jej bývalých spolužiačok zo školy. „Tí najnadanejší ľudia odišli, a keď sa niekto z nich znova vráti, vážime si ho viac, ako si dokážeš predstaviť.“

Niekoľkokrát za večer som si všimla, ako sa Serene zachveli pery potláčanými emóciami a ako si vreckovkou utierala kútiky očí. V Himalájskej literárnej kaviarni sa v ten večer odohrávalo niečo významné, niečo, čo svojou dôležitosťou presahovalo indický banket, hoci to bola skvelá hostina. To, o čo išlo, bolo veľmi osobné.

A ukázalo sa to až o niekoľko dní.

Medzi Serenou a Samom sa počas posledných niekoľkých týždňov rozvíjal zvláštny pracovný vzťah. Serenin živý temperament dokonale vyvažovala Samova plachosť. Jeho tajomný intelektuálny svet v hlave sa dokonale dopĺňal s jej praktickým svetom jedla a vína. Obaja vedeli, že Serena sa stará o kaviareň len dočasne, kým sa o pár mesiacov znova vráti do Európy. Ich spoločne strávenému času to dodávalo horkosladkú príchuť pominuteľnosti.

V dňoch, keď bola kaviareň otvorená aj večer, sa koncom pracovnej doby začali pravidelne schádzať v jednom útulnom rohu kníhkupectva. Boli tam dve pohovky a medzi nimi malý stolček. Mali odtiaľ skvelý výhľad, videli posledných odchádzajúcich hostí a mohli sa rozprávať o všetkom, čo im práve napadlo.

Vrchný Kusali sa ich onedlho ani nemusel pýtať, čo si dajú, a hneď im priniesol nevypovedanú objednávku.

Chvíľku potom, čo sa usadili, objavil sa pri ich stolíku s podnosom s dvomi hrnčekmi s horúcou belgickou čokoládou. Jedna bola s príchuťou marshmallow pre Serenu, druhá s biscotti, talianskym kávovým pečivom pre Sama. Ak som ešte bola v kaviarni, priniesol k tomu navyše aj ďalší podnos a na ňom tanierik so štyrmi psími suchármi a malý džbánik špeciálneho mlieka bez laktózy.

Tiché cinknutie tanierika o stôl bolo znamením pre Marcela s Kajkajom, ktorí poslušne zostávali v košíku až do večere. Teraz však ako na povel vyliezli z koša, predviedli preteky cez celú kaviareň, vyskákali po schodoch na podestu kníhkupectva a v momente sedeli pred stolíkom s nastraženými ušami a žiadostivým pohľadom. Ich honba za suchármi vždy vyčarila úsmev na tvárach oboch ľudských spoločníkov, ktorí potom pobavene sledovali, ako psy hltajú to, čo dostali, a ešte na zemi vyňuchávajú posledné omrvinky.

Ja som sa veru neponáhľala. Najprv som sa dôkladne ponatáhovala, až mi pár okamihov vibrovalo celé telo. Potom som zoskočila z police na časopisy a nenáhľivo sa pripojila k ostatným.

Psy zhlkli sucháre, vyskočili na pohovku vedľa Sama, každý z jednej strany, ľahli si na chrbát a natešene čakali, kedy ich začne škrabkať na bruchu. Ja som sa uvelebila Serene na lone, párkrát som labkami postláčala to, čo mala práve na sebe, a potešila ju svojím pradením.

„Kopa ľudí si už objednáva účasť na ďalšom banquete,“ povedala Serena Samovi v ten konkrétny večer, len čo sme sa všetci pohodlne usadili.

„To je skvelé!“ odpovedal Sam a zamyslene sfkal horúcu čokoládu. „U-už si sa rozhodla, kedy to oznámiš Francovi?“

Serena nevedela. Franc bol stále ešte v San Francisku a nemal ani tušenia o experimente so stredajším indickým banketom. Serena sa držala príslovečnej múdrosti, že niekedy je lepšie poprosiť o odpustenie, ako žiadať o dovoľenie.

„Myslela som si, že by to pre neho mohlo byť príjemné prekvapenie, keď dostane mesačné vyúčtovanie,“ odpovedala.

„Hm, zaručene bude prekvapený,“ súhlasil Sam. „Odvtedy, čo je kaviareň otvorená, sme mali najväčší obrat. A akoby sa to tým všetko rozbehlo ešte viac. Chodí sem viac ľudí, viac to tu žije.“

„Aj ja som si to všimla,“ pripustila Serena. „Len som sa bála, že to tak možno vidím len ja.“

„Nie, naozaj sa to tu zmenilo,“ trval na svojom Sam a uprene sa zahľadel Serene do očí. „Aj ty si sa zmenila.“

„Áno?“ čudovala sa Serena s úsmevom. „A ako?“

„Máš viac... energie. V-viac... ch-chuti do života.“

Serena prikývla. „Cítim sa inak. Myslela som na to, že za celý ten čas, čo som pracovala pre najprestížnejšie reštaurácie v Európe, som si to nikdy neužívala tak ako minulú stredu večer. Nikdy by som neverila, že ma to bude tak veľmi baviť!“

Sam nad tým chvíľku uvažoval a potom pripomenul: „Práve o tom nedávno hovoril ten psychológ. Niekedy je ťažké predvídať, čo nám prinesie šťastie.“